

Πολιτικά σχέδια

Παρουσιάζω μερικά σχέδια δημιουργημένα κατά την περίοδο που ήμουν βουλευτής. Η πολιτική δίνει έμφαση στα πρόσωπα. Είναι οι θνησιγενείς φορείς ενός βαθύτατου δράματος. Εκεί χαράσσονται όλα τα συμβάντα. Φιλοδοξίες, βουλιμίες, πίκρες, ευφυΐα, ωμότητα. Ξεκινούσα να σχεδιάσω πρόσωπα που είχαν ανατομικό ενδιαφέρον και που εντέλει αποκτούσαν μέσα μου και πολιτικό ενδιαφέρον. Διά του σχεδίου, διά της ζωγραφικής, σα να εξελισσόταν η ανατομία σε μορφή πολιτικής ερμηνείας.

Κρατούσα γρήγορες σχεδιαστικές σημειώσεις στην αρχή και επεξεργάζομουν τα σχέδια αργότερα. Χρησιμοποιούσα ως βοήθημα δημοσιεύματα, φωτογραφίες, κριτικές, ακόμα και ομιλίες των προσώπων. Προσπαθούσα να καταλάβω την ποιότητα, την κατάπτωση, την οίηση, την ανασφάλεια, την προετοιμασία, τη συναισθηματική ευχέρεια. Με τι δίσταζαν, τι εκνεύριζε, με τι κολακεύονταν.

Άκουσα πλήθος εξομολογήσεων, ιστοριών, φόβων, αιτημάτων ανθρώπων γνωστών και άγνωστων, βιαστικών, ανυπόμονων, απελπισμένων. Επίσης άκουσα απέραντες «κατασκευασμένες» ομιλίες λογογράφων, σε αντιδιαστολή με κατακλυσμιαίες, μεγαλειώδεις, προβλέψιμες, ποταπές, αληθινές αφηγήσεις πολιτών. Οι μαρτυρίες αυτές αποτελούν ίσως το πιο δόκιμο μέρος της πολιτικής.

Διαχειριζόμουν τις εντάσεις στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, στην Ολομέλεια, στον τόπο μου, στα χωριά, στα καφενεία, στην οικογένεια, στις παρέες των φίλων μου (των καρδιακών και ανιδιοτελών). Αυτό με οδηγούσε στο να κοιτάζω «απέναντι», δηλαδή να προσπαθώ να κερδίσω ένα γενικό βλέμμα, πέρα από τα περιστατικά, ένα περιεκτικό, αλλά πιο περιληπτικό «απέναντι». Αυτό, νομίζω, είναι η ουσία του ζωγραφικού σχεδίου.

Το σχέδιο είναι ευέλικτο. Σχεδιάζεις οπουδήποτε. Δεν είναι τυχαίο ότι πέρασα τα χρόνια του Δημοτικού και του Γυμνασίου-Λυκείου σχεδιάζοντας στα περιθώρια των βιβλίων, κάτι ίσως εκπαιδευτικά επιζήμιο, αλλά ζωτικό για μένα.

Χρησιμοποίησα παχύ και τραχύ χαρτί 300 mg, μολύβια HB 2B, μαλακά μολύβια των 8B, μαλακούς γραφίτες για μεγαλύτερες επιφάνειες, μελάνια εκεί που χρειαζόμουν τα οριστικά μαύρα. Τα υλικά έπρεπε να με αφήνουν να μετανιώνω, να διορθώνω, να επιστρέφω, να εγκαταλείπω, να δεσμεύομαι. Προέκυψαν σχέδια μαύρα, υπερεπεξεργασμένα, σχεδόν συμπίεσμα, ή σχέδια περισσότερο διαυγή, κατηγορηματικά.

Το σχέδιο «απαιτεί», υποβάλλει, καθοδηγεί σε λύσεις, και το πρόσωπο σχεδόν ακολουθεί, υπακούει στην πλαστική ανάγκη. Στην πραγματικότητα γίνεται και το αντίθετο. Ο χαρακτήρας του προσώπου υποβάλλει, και η γραμμή, ο τόπος πειθαρχούν. Μάλλον το σχέδιο είναι μια σύνοδος αμφιβολιών.

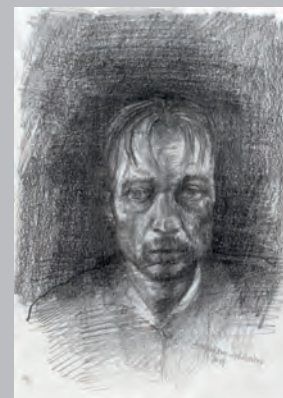
Πρόσωπα πολιτικών, πρόσωπα στο περιβάλλον της πολιτικής, της οικονομίας, πρόσωπα θεσμικά ή «τυχαία», ανένταχτα, που διεκδικούν ή αποστρέφονται την προσοχή. Πρόσωπα που εντέλει διεκδίκησαν ρόλο στη ζωή μου. Η σχέση μας με το πέρασμα του χρόνου «εξελισσόταν». Μερικά πρόσωπα με «απέτρεπαν», έπαυαν δηλαδή να με ενδιαφέρουν — δε μου έβγαине το σχέδιο, δε «γεννούσαν». Σε άλλα ήθελα να επιστρέψω, να ξαναδώ μια χαμένη λεπτομέρεια, να λύσω μια σκιά, μια καμπύλη, ένα σημάδι.

Στην έκθεση προσπαθώ να συνθέσω τα σχέδια, ώστε με τη διάταξη να συνομιλήσουν, να αντιδικήσουν, να προκύψει το σχόλιο, η κρίση, ίσως η έγκληση — κυρίως προς εμένα. Η πολιτική είναι ο τρόπος να γνωρίσεις τον άλλο μέσα από σένα. Γιατί «αυτοπροσωπογραφίες» είναι όλα. Σχέδια και ημέρες δικές σου, όπου το μέτρο δεν είναι η φυσιογνωμία, αλλά το ψυχικό ρίγος, η λύπη, η αίσθηση ότι όλα είναι χαμένα και μόνο αυτή η γραμμή, αυτή η μικρή παρέμφαση του μολυβιού, του γραφίτη τα διασώζει.

Νομίζω, με έναν τέτοιο τρόπο, σωτηριακό και απελπισμένο, εξ ανάγκης οραματικό, μπορείς να κάνεις πολιτική, χωρίς να γίνεις πολιτικός, να κάνεις ζωγραφική, χωρίς να μείνεις απλώς επιδέξιος.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ
Πολιτικά σχέδια

ΜΙΕΤ

ΙΟΥΝΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΤΟΥ ΜΙΕΤ / ΑΜΕΡΙΚΗΣ 13, ΑΘΗΝΑ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ